

Lục vân tiên cứu kiều nguyệt nga

(Trích: Truyện Lục Vân Tiên - Nguyễn Đình Chiểu)

I. Kết quả cần đạt

1. Kiến thức: nắm đ-ợc những nét chủ yếu về cuộc đời, sự nghiệp và vị trí của Nguyễn Đình Chiểu, kể đ-ợc tóm tắt cốt truyện Lục Vân Tiên để có thể học tốt 2 đoạn trích. Qua đoạn trích Lục Vân Tiên cứu Kiều Nguyệt Nga, hiểu đ-ợc khát vọng vì nghĩa giúp ng-ời, cứu ng-ời của tác giả và phẩm chất của hai nhân vật chính Lục Vân Tiên và Kiều Nguyệt Nga.

2. Rèn kỹ năng: đọc truyện thơ Nôm, phân tích cách kể chuyện và xây dựng nhân vật.

II. Chuẩn bị

1. Giáo viên: Nghiên cứu tài liệu thiết kế bài giảng. Tác phẩm Lục Vân Tiên, tranh chân dung Nguyễn Đình Chiểu, một số bài viết về Nguyễn Đình Chiểu của Phạm Văn Đồng, Trần Văn Giàu...

2. Học sinh: Học & soạn bài theo h-ớng dẫn.

III. Tiến trình lên lớp

1. Ổn định tổ chức:

2. Kiểm tra bài cũ:

? Đọc thuộc lòng đoạn trích “ *Kiều ở lầu NB*” .

? Phân tích tâm trạng TK trong 8 câu thơ cuối.

3. Bài mới: GV giới thiệu vào bài.

Hoạt động của Thầy - trò	Nội dung ghi bảng
<p>+ HS đọc chú thích * SGK. ? Nêu những nét chính về tác giả? - Quê nội Thừa Thiên - Huế, quê ngoại Gia Định. - Đỗ tú tài ở Gia Định năm 1843 - Ch- a kịp thi tiếp thì mẹ mất, ốm nặng, bị mù, bị bội hôn. Về quê mẹ làm ông lang chữa bệnh, mở lớp dạy học cho dân - Cùng các lãnh tụ nghĩa quân (Tr- ơng Định, Phan Tông) bàn m- u kế chống Pháp. Sáng tác nhiều thơ văn khích lệ tinh thần yêu n- ớc, chiến đấu của nhân dân Nam Bộ. - Giữ trọn lòng trung thành với dân với n- ớc cho đến khi ốm nặng và qua đời trong sự th- ơng tiếc của nhân dân miền Nam. - Sự nghiệp thơ văn: Toàn bộ viết bằng chữ Nôm: truyện thơ Lục Vân Tiên, Ng- Tiêu y thuật vấn đáp, D- ơng Tử - Hà Mậu, Văn tế nghĩa sĩ Cần Giuộc, Văn tế Tr- ơng Định, và nhiều bài thơ khác. - Nguyễn Đình Chiểu nêu cao tấm g- ơng sáng ngời về nghị lực sống và cống hiến cuộc đời cho dân cho n- ớc; nêu cao tinh thần yêu n- ớc bất khuất chống giặc ngoại xâm. Ông là nhà nho tiết tháo, nhà thơ mù yêu n- ớc vĩ đại, l- ơng y nổi danh và nhà giáo đức độ. V- ợt lên trên số phận, Nguyễn Đình Chiểu xứng đáng là ngọn cờ đầu của thơ văn yêu n- ớc chống Pháp ở n- ớc ta TK XIX. + HS đọc phần tóm tắt truyện. ? Em hiểu gì về Truyện LVT? Lục Vân Tiên đ- ợc Nguyễn Đình Chiểu viết khoảng đầu những năm 50 thế kỷ XIX, trong thời gian nhà thơ dạy học và làm nghề thuốc chữa bệnh cho dân ở Gia Định. Đây là tác phẩm lớn đầu tiên của Nguyễn Đình Chiểu. Cốt truyện hoàn toàn do nhà thơ sáng tạo. Toàn truyện dài 2082 câu thơ lục bát. Lục Vân Tiên đ- ợc l- u truyền rộng rãi khắp Lục tỉnh miền Nam Trung Bộ d- ới hình thức sinh hoạt dân gian: nói thơ, kể chuyện, hát Vân Tiên. Truyện đ- ợc in lại nhiều lần, phiên âm chữ quốc ngữ, đ- ợc dịch ra tiếng Pháp và lan rộng ảnh h- ớng ra toàn quốc. ? Tóm tắt cốt truyện? (Học sinh dựa vào văn bản tóm tắt 4 phần trong SGK, kể lại ngắn gọn và mạch lạc nội dung cốt truyện Lục Vân Tiên). ? Nêu giá trị của truyện?</p>	<p>Nội dung ghi bảng</p> <p>I. Tìm hiểu chung 1. Tác giả: SGK</p> <p>2. Truyện Lục Vân Tiên: - Gồm 2082 câu thơ lục bát. - Ra đời những năm 50 của TK 19. - Kết cấu theo kiểu ch- ơng hồi. - Gồm 4 phần: + LVT cứu KNN. + LVT gặp nạn. + KNN gặp nạn vẫn chung thủy với Vân Tiên. + LVT và KNN gặp lại nhau.</p> <p>* Giá trị: - Nội dung:</p>

+ Gv HD HS đọc và đọc mẫu 1 đoạn.
? VB nằm ở vị trí nào trong truyện?
? Trong đoạn trích, Tg khắc họa mấy hình ảnh?

? H/a LVT đ- ọc khắc họa ở mấy thời điểm?
- 2 thời điểm: *Khi đánh c- ớp, khi trò chuyện với KNN.*

? Hãy thuật lại sự việc đánh c- ớp của LVT?
? Trên đ- ồng đi thi... gặp bọn c- ớp, VT đã hành động ntn?

? Hãy đánh giá về hành động này?
? Nhận xét gì về vũ khí LVT sử dụng?
? Qua đó em thấy tinh thần của LVT?
? Trong cuộc chiến, LVT đ- ọc miêu tả ntn?
? Nhận xét cách miêu tả của tác giả?
? Hành động đánh c- ớp của LVT bộc lộ một tính cách ntn?
? Kquả HĐ của LVT ntn?

? Qua lời nói, HĐ, em thấy LVT đã bộc lộ tính cách gì?
? BPNT tác giả đã sử dụng trong miêu tả trận đánh?

? Tác dụng của BPNT này?

+ Truyền dạy đạo lí làm ng- ời. Đề cao t- ờng nhân nghĩa.
+ Xem trọng tình nghĩa giữa con ng- ời với con ng- ời trong XH.
+ Đề cao tinh thần nghĩa hiệp.
+ Thể hiện khát vọng của nhân dân, h- óng tới lẽ công bằng và những điều tốt đẹp trong cuộc đời.
+ Phê phán, lên án những kẻ bất nhân phi nghĩa.

- Nghệ thuật:

+ Truyện thơ Nôm lục bát.
+ Ngôn ngữ mộc mạc, giản dị, sử dụng những ph- ơng thức diễn x- ớng dân tộc.
+ Chú trọng diễn biến hành động nhân vật hơn miêu tả nội tâm.

Thái độ của Tg gửi gắm qua các nhân vật góp phần tạo nên sức sống của hình t- ợng nhân vật.

3. Văn bản : LVT cứu KNN

- Vị trí đoạn trích: phần I, từ câu 123-180.

- Hình ảnh LVT và KNN.

II. Đọc hiểu nội dung.

1. Hình ảnh Lục Vân Tiên.

* *Khi đánh c- ớp:*

- Bẻ cây làm gậy... xông vô.

→ HĐ nhanh chóng, quyết đoán.

→ Vũ khí thô sơ... → Tinh thần anh dũng.

+ Tả đột hữu xông, nh- Triệu Tử... → H/a so sánh đẹp, tác giả không tả tỉ mỉ... → Tính cách anh hùng, tài năng và tấm lòng vị nghĩa.

- Kquả:

+ Lâu la... võ tan... tìm đ- ồng chạy.

+ Phong Lai... thác rày thân vong.

→ Cõi trọng lẽ phải, căm ghét áp bức, không sợ gian nguy, có khí phách của ng- ời anh hùng.

<p>- <i>N.thuật t-ong phân:</i> <i>VT- bộn c-ốp.</i> + <i>Gây - g-om giáo.</i> + <i>Thắng lợi - thất bại.</i> → <i>Cuộc chiến thiên ác, chiến thắng thuộc về ng-ời có lòng nhân, biết làm việc thiện.</i> ? Sau khi đánh c-ốp, LVT có thái độ và hành động ra sao?</p> <p>? Những chi tiết và phân tích cho thấy vẻ đẹp tâm hồn LVT?</p> <p>? Khi thấy KNN tỏ ý tri ân, LVT có thái độ ntn? ? Qua đó em nhận xét gì về LVT? *<i>Bình về quan niệm sống</i> “Nhớ câu kiến ngãi bất vi...” - so sánh với các hiền nhân quân tử. <i>Với hình ảnh Lạc Vân Tiên, nhà thơ mù đã gửi gắm niềm tin và khát vọng của mình về trang anh hùng vì dân dẹp loạn.</i> ? Những chi tiết nào giúp em hiểu về tính cách KNN? Hãy phân tích? *<i>Bình về KNN qua hội thoại--> nổi bật tính cách nhân vật.</i> <i>Tóm lại đó là một cô gái đáng thương và đáng quý, đáng trọng, một ng-ời yêu, ng-ời vợ t-ong lai lý t-ởng, rất xứng đáng với ng-ời anh hùng.</i> ? Đánh giá khái quát về KNN?</p>	<p>* <i>Khi trò chuyện với KNN:</i> + <i>Hỏi han...</i> + <i>Động lòng...</i> + <i>An ủi...</i> → <i>Khiêm nh-ờng, chính trực, cảm thông tr-ớc nỗi bất hạnh của hai cô gái. Là một con ng-ời từ tâm nhân hậu.</i> + <i>C-ời: Làm ơn há dễ trông ng-ời trả ơn.</i> → <i>Biểu hiện quan niệm nhân sinh cao đẹp: Trọng nghĩa khinh tài, chính trực vô t-, sẵn sàng làm việc nghĩa...</i></p> <p>2.Hình ảnh Kiều Nguyệt Nga. - Là ng-ời con hiếu nghĩa. - Dùng những lời đẹp để nhất để cảm ơn ân nhân. Ngôn từ trang trọng, nhún nh-ờng, khiêm tốn cho thấy nàng là cô gái có gia đình đạo đức. - Là ng-ời trọng ân nghĩa. → KNN là một tiểu th- khuê các, nết na, có học thức, đ-ợc giáo dục cẩn thận. Nói năng văn vẻ, dịu dàng, mực th-ớc. Có lòng ân nghĩa, hiểu thảo.</p> <p>III. Tổng kết. - <i>Ghi nhớ SGK.</i></p>
--	--

4. Củng cố:

- GV giúp HS hệ thống kiến thức bài.

? Việc LVT đánh c-ốp cứu KNN, Em thấy phảng phất một truyện nào trong truyện cổ dân gian? Từ đó, em có nhận xét gì về kết cấu của truyện này? ý nghĩa của cách kết cấu đó?

? Nhận xét về ngôn ngữ thơ? So sánh với TK.

5. H-ớng dẫn: Học & làm BT: 1,2,3 SBT/51. Chuẩn bị: Miêu tả nội tâm...

IV. Rút kinh nghiệm: